

Η μητέρα του Ισραηλινού ομήρου Ρομ Μπρασλάβски, Τάμι παραχώρησε στην Κρυστάλλη Γλυνιαδάκη, την ακόλουθη συνέντευξη η οποία δημοσιεύτηκε στις 26.6.2025 στην Athens Voice με τίτλο «Ρομ Μπρασλάβски: Όμηρος, ετών 21» και στην οποία περιγράφει τις στιγμές αγωνίας που ζει εδώ και 630 ημέρες.

Στις 30.5.25 η Τάμι Μπρασλάβски είχε επισκεφθεί την Αθήνα και μίλησε στη Συναγωγή Αθηνών για τα γεγονότα της 7ης Οκτωβρίου συγκινώντας τους παρευρισκόμενους.

[Athens Voice, Κρυστάλλη Γλυνιαδάκη 26.6.2025](#)

Πίσω από την πλάτη της Τάμι Μπρασλάβски η θάλασσα της Αττικής στραφαλίζει στο Φάληρο. Είμαστε στην καρδιά της Αθηναϊκής Ριβιέρας, σε μια ταράτσα ξενοδοχείου όπου πολλοί τουρίστες θα ήθελαν να περάσουν τις καλοκαιρινές τους διακοπές. Η Τάμι έχει την πλάτη της γυρισμένη στο νερό και τον ορίζοντα. Εδώ και δύο ώρες με κοιτάζει και μου μιλάει, παρότι εμφανέστατα καταβεβλημένη από τη συνεχή μετακίνηση και τη φαρμακευτική αγωγή, με επιμονή και σταθερότητα.

«Είναι η πρώτη μου φορά στην Ελλάδα, οι άνθρωποι μου λένε: πάρε καμιά φωτογραφία. Δεν μπορώ. Είμαι ακόμα στο Ισραήλ, είμαι στη Γάζα. Έχω γυρίσει όλο τον κόσμο για να μιλήσω για τον Ρομ: έχω πάει σε τόσα μέρη για πρώτη φορά και δεν έχω

δεν τίποτα. Έρχομαι με το αυτοκίνητο στο ξενοδοχείο από το αεροδρόμιο, κάνω αυτό που έχω να κάνω, δε βγαίνω έξω, κι επιστρέφω. Κι όταν επιστρέφω δε δουλεύω, δεν αντέχω να κάνω τίποτα, δεν τρώω, δεν κοιμάμαι αν δεν πάρω φάρμακο».

Η Τάμι ήρθε στην Ελλάδα με δική της πρωτοβουλία ώστε να μιλήσει στην Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών για τον γιο της, να ενημερώσει, να πιέσει με όποιον τρόπο μπορεί, όποιον μπορεί, να βοηθήσει στην απελευθέρωσή του. Ο Ρομ Μπρασλάβσκι βρίσκεται αιχμάλωτος της Παλαιστινιακής Τζιχάντ στη Γάζα από την 7η Οκτωβρίου 2023, οπότε και απήχθη από το φεστιβάλ Νόβα, στο οποίο είχε καθήκοντα άοπλης περιφρούρησης ως σεκιούριτι. Κατάλαβε αμέσως τι συνέβαινε και με τις προσπάθειες και την ψυχραιμία του έσωσε τις ζωές πάρα πολλών ανθρώπων.

«Έχουμε ένα γκρουπ στο WhatsApp, οι οικογένειες των ομήρων που είναι ακόμα ζωντανοί και αναρωτιόμαστε, σχεδιάζουμε τι μπορούμε να κάνουμε. Γιατί μέχρι τώρα ό,τι κι αν έχουμε κάνει δεν τους έχει φέρει πίσω».

Πώς θεωρείτε ότι μπορείτε να πιέσετε περισσότερο την κυβέρνηση της χώρας σας;

Δεν πιστεύω ότι το πρόβλημα στην επιστροφή των ομήρων είναι η κυβέρνηση μας. Το πρόβλημα είναι η Χαμάς και η Παλαιστινιακή Τζιχάντ. Και οι ηγέτες του υπόλοιπου κόσμου που δεν τους πιέζουν αρκετά. Ο Ρομ, εκτός από Ισραηλινός, είναι και Γερμανός πολίτης και η γερμανική κυβέρνηση δεν έχει πιέσει καθόλου για την απελευθέρωσή του. Ούτε ο Μακρόν, ούτε ο Στάρμερ πιέζουν. Μιλούν μόνο για τους ανθρώπους στη Γάζα. Καλά κάνουν, αλλά πρέπει να υπενθυμίζεις στον κόσμο κάθε φορά ότι υπάρχουν και αθώοι όμηροι ακόμα εκεί. Ο διευθυντής του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού έδωσε συνέντευξη στα ισραηλινά κανάλια πρόσφατα κι έκρουε τον κώδωνα του κινδύνου για τη Γάζα, για την απουσία φαγητού και νερού και φαρμάκων και στιγμή δεν είπε τίποτα για τους ομήρους. Μόνο όταν ρωτήθηκε επί τούτου, στο τέλος, απάντησε: «είναι «πολύ απογοητευτικό ότι η Χαμάς δε μας αφήνει να τους δούμε». Αυτό, τίποτε άλλο.

Τι θέλω να πω; Όλος ο κόσμος βλέπει τι γίνεται στη Γάζα, όλος ο κόσμος στέλνει βοήθεια. Αλλά στον γιο μου δεν αναφέρεται κανείς, στον γιο μου και στους άλλους ομήρους. Και κανείς δεν ξέρει τίποτα γι' αυτούς, αν είναι ή δεν είναι καλά, ποια είναι η σωματική τους κατάσταση, η ψυχική τους κατάσταση. Τίποτα. Ακόμα και στο Ισραήλ! Λένε στις ειδήσεις ότι υπάρχουν τόσοι όμηροι ακόμα στη Γάζα και μετά αλλάζουν θέμα και μιλούν για κινηματογράφο, για μαγειρική και για εκπαίδευση και για το καλοκαίρι και τα πάρτι που έρχονται... Και γαμώτο μου, ο γιος μου είναι ακόμα εκεί, 600+ μέρες τώρα, ο κόσμος τους έχει ξεχάσει τελείως.

Η Τάμι μάς λέει ότι ο Ρομ την κάλεσε στις 10 η ώρα το πρωί της 7ης Οκτωβρίου, από το κινητό κάποιου άλλου, για να την καθυσχύσει, λέγοντάς της ψέματα ότι είχε έρθει ο στρατός και η αστυνομία και ότι όλα πήγαιναν καλά, ότι την καλούσε από το κινητό ενός στρατιώτη, ότι είχαν έρθει διασώστες με νερά και ειδικές σκηνές κι ότι σε λίγες ώρες θα επέστρεφε σπίτι με λεωφορείο που είχαν στείλει η αρχές.

Στην πραγματικότητα, κανείς δεν είχε έρθει.

Ο Ρομ απήχθη μεταξύ 2 και 4μμ της 7ης Οκτωβρίου, μετά από ώρες προσπάθειας να σώσει ανθρώπους και νεκρούς από τα χέρια των ενόπλων της Χαμάς και της Παλαιστινιακής Τζιχάντ. Οι σκηνές που υποτίθεται ότι ήταν γεμάτες νερά και διασώστες, στην πραγματικότητα ήταν γεμάτες πτώματα και τραυματίες – η Τάμι είδε τα βίντεο και τις φωτογραφίες αργότερα. Σε αυτά υπάρχει ένας αστυνομικός όλος κι όλος, ένα διασώστης όλος κι όλος.

20 λεπτά πριν ο Ρομ μιλήσει στη μητέρα του στο τηλέφωνο, τον βλέπουμε σε βίντεο να κατευθύνει κάποιον διψασμένο προς ένα μέρος όπου υπάρχουν μπουκαλάκια με νερό. Ο άνθρωπος αυτός είναι που έστειλε το βίντεο στη μάνα του Ρομ. Μισή ώρα αργότερα, από την άλλη μεριά του φεστιβάλ, έσκασαν μύτη οι τρομοκράτες πάνω σε μηχανές κι άρχισαν να σκορπίζουν (για πολλοστή φορά από τις 6.29 π.μ. και μετά) τον θάνατο. Το 1/5 των ανθρώπων που εμφανίζονται στο βίντεο δολοφονήθηκε επί τόπου. Ο άνθρωπος που έστειλε το βίντεο στην Τάμι τής εξήγησε ότι χώθηκαν με τον Ρομ στα χωράφια, ανάμεσα στα ψηλά χορτάρια, να κρυφτούν από τους τρομοκράτες που τους περικύκλωσαν από παντού. Το δικό του τηλέφωνο ήταν που χρησιμοποίησε ο Ρομ για να καλέσει τη μητέρα του στις 10 η ώρα το πρωί και να την «καθησυχάσει» ότι έπαιρνε και καλά από το τηλέφωνο κάποιου στρατιώτη. Μετά το τηλεφώνημα, το μόνο που ακουγόταν γύρω τους ήταν πυροβολισμοί, εκρήξεις. Άνθρωποι πέθαιναν παντού τριγύρω κι εκείνοι δεν τολμούσαν να σηκώσουν τα κεφάλια τους.

Η περίοδος που ακολούθησε την 7η Οκτωβρίου στο Ισραήλ ήταν πραγματικό χάος: κανείς δεν ήξερε τίποτα. Πέρασαν 10-12 ημέρες για να πληροφορηθεί η Τάμι ότι ο Ρομ ήταν ζωντανός κι ότι είχε απαχθεί και μεταφερθεί στη Γάζα. Έβλεπε κάθε μέρα νέα πτώματα να φτάνουν στο νεκροτομείο, από τα κιμπουτσίμ και από το φεστιβάλ Νόβα και από κάποιες μέρες και μετά τα πτώματα ήταν αγνώριστα: ένα μέλος μόνο ή κόκκαλα. Άλλοι νεκροί ταυτοποιήθηκαν μόνο από τις στάχτες τους ή το αίμα που είχε μείνει. Όταν τελικά έμαθε ότι ο Ρομ δεν είχε πεθάνει κι ότι ήταν όμηρος, ένιωθε σα να είχε κερδίσει το λαχείο λέει, όσο παράξενο κι αν φαίνεται.

Της ζητώ να μου μιλήσει λίγο για τον γιο της, τι είδος άνθρωπος ήταν, πώς έμαθε για τις κινήσεις του στο φεστιβάλ.

«Από τότε που ο Ρομ ήταν μικρούλης, είχε την καρδιά ενός ηγέτη. Τραβούσε τους ανθρώπους, οι άνθρωποι τον άκουγαν. Πολύ πρόσφατα, ένας παλιός του συμμαθητής, ένα χρόνο μικρότερος, μου είπε: «Ήθελα να σας το πω αυτό και όχι να το γράψω δημοσίως γιατί ντρέπομαι, αλλά πρέπει να σας το πω. Στο σχολείο κανείς δε μου μιλούσε, κανείς δεν ήθελε να καθίσει να φάει μαζί μου, μου έκαναν μπουλινγκ στα διαλείμματα. Ήμουν ολομόναχος. Ο Ρομ το έμαθε, ήταν αρχηγός της τάξης των τελειοφοίτων, δεν με ήξερε κι ένα πρωί ήρθε και με αγκάλιασε και μου είπε «μην ανησυχείς, ακούω τι λένε οι άλλοι για σένα αλλά εδώ είμαι εγώ, δεν είσαι μόνος. Θα είμαι μαζί σου σε κάθε διάλειμμα, θα τρώμε μαζί, θα παίζουμε μαζί ποδόσφαιρο. Θα είσαι μαζί μου και με τους φίλους μου και θα περάσει». Κι αυτό κι έγινε, μέχρι που άρχισαν να μου μιλούν και οι άλλοι. Ο ίδιος δεν κατάλαβε πόσο σημαντικό ήταν αυτό που έκανε, αλλά εμένα μού άλλαξε τη ζωή. Ήθελα να πεθάνω και ο Ρομ μού ηρέμησε την ψυχή. Κι αυτή είναι μόνο μία από τις ιστορίες που έρχονται και μου λένε άνθρωποι που δεν ξέρω».

«Ένα άλλο κορίτσι μου είπε μια ιστορία από κάτι διακοπές που είχαν πάει στο Εϊλάτ. Είχαν κλείσει, λέει, μια βίλα όλη η παρέα

μαζί και ξυπνάνε ένα πρωί και βλέπουν έναν άστεγο άνθρωπο στον καναπέ. Δεν ήξεραν τι να κάνουν. Από την αναστάτωση ξύπνησε ο Ρομ και τους είπε ότι είχε συναντήσει τον άνθρωπο το προηγούμενο βράδυ, στη βόλτα που είχε βγει, κι επειδή δεν είχε πού να μείνει, ο Ρομ τον κάλεσε να μείνει μαζί τους. Όλες αυτές οι ιστορίες μου δείχνουν πόσο φροντιστικός ήταν ο Ρομ. Στο φεστιβάλ Νόβα οι άνθρωποι έτρεχαν να ξεφύγουν από την κόλαση, καλούσαν τους γονείς τους, παρακαλούσαν το θεό, φώναζαν για την αστυνομία, τον στρατό, κάποιον να τους σώσει. Κι ήταν ο Ρομ εκεί, χωρίς όπλα, μόνο με τα χέρια και τα πόδια του και το μυαλό του, και πίστεψε πραγματικά ότι μπορούσε να σώσει ζωές—κι έσωσε. Η επίθεση άρχισε στις 6.29 το πρωί και ο Ρομ πιάστηκε όμηρος μεταξύ 2 και 4 το μεσημέρι και μέχρι τότε έτρεχε από μέρος σε μέρος να τους μιλήσει, να τους βοηθήσει».

Δεν είναι αδιανόητο ότι πέρασαν τόσες ώρες μέχρι να έρθει ο στρατός και η αστυνομία να βοηθήσει;

Δεν ξέρω, δεν ξέρουμε. Πού ήταν τα ελικόπτερα; Δεν ξέρω. Το γεγονός ήταν στις ειδήσεις! Όλοι ήξεραν τι συνέβαινε.

Τι πιστεύετε ότι συνέβη;

Δεν ξέρω... δεν ξέρω... Υπάρχουν αυτοί που λένε ότι ο Νετανιάχου έδωσε εντολή να πάει ο στρατός και η αεροπορία και ο στρατός δεν ανταποκρίθηκε.

Στις 2 Απριλίου 2025, εσωτερική έρευνα του ισραηλινού στρατού κατέδειξε μια σειρά από επιχειρησιακές αστοχίες: πρωτίστως, παρόλο που υπήρχαν ενδείξεις για πιθανή επίθεση με ρουκέτες τις επόμενες ημέρες από τη Γάζα, ο στρατός έδωσε παρατύπως άδεια στο φεστιβάλ να προχωρήσει· κατά δεύτερον, δεν ενημέρωσε τους στρατιώτες της τοπικής μεραρχίας που έκαναν περιπολία στα σύνορα με την παλαιστινιακή περιοχή, για το φεστιβάλ, ούτε έστειλε, ως ειθισται, παρατηρητές ασφαλείας. Επιπλέον, οι αξιωματούχοι του στρατού δεν έδωσαν προτεραιότητα στην αποστολή δυνάμεων στο φεστιβάλ επειδή η αστυνομία είχε αναφέρει - προφανώς λανθασμένα - πως η περιοχή είχε «εκκαθαριστεί»: ο στρατός κατέφθασε, εν τέλει, μόλις στα μισά του απογεύματος. Υπήρξε, επίσης, σύγχυση απέναντι στους εισβολείς: μερικοί φορούσαν στρατιωτική περιβολή, άλλοι όχι. Η ίδια η Χαμάς ισχυριζόταν, τον Οκτώβριο του 2023, ότι οι στρατιώτες της δεν επιτέθηκαν στο φεστιβάλ Νόβα, μόνο στους στρατιώτες της μεραρχίας της Γάζας και ότι άλλες ομάδες - οι Ταξιαρχίες Αλ Κασάμ, η Παλαιστινιακή Ισλαμική Τζιχάντ - αλλά και απλοί πολίτες της Γάζας, μπήκαν στο Ισραήλ, σκότωσαν και βοήθησαν στην απαγωγή των ομήρων.

Ναι, αλλά υπάρχουν κι αυτοί που λένε ότι δεν υπήρξε καμία εντολή.

«Δεν ξέρω τι να σας πω, πραγματικά. Αυτό που ξέρω είναι τι έκανε ο γιος μου, που πιστεύω ότι είδε και άκουσε τα πάντα: είδε τους τρομοκράτες, άκουσε τις κραυγές, είδε τους βιασμούς. Τρία κορίτσια μου είπαν ότι ο Ρομ τούς έδωσε κάτι γλυκό να πιούν και να φάνε. Στην αρχή δε τις πίστεψα γιατί σκεφτόμουν πώς είναι δυνατόν να τρέχουν για τη ζωή τους και να έχουν ώρα να φάνε; Αλλά αυτές επέμεναν ότι τις ηρέμησε, ότι τις έκανε να γελάσουν. Μετά σκέφτηκα: ‘μάλλον τον μπερδεύουν με κάποιον άλλο’. Αλλά μετά είχα στοιχεία, γιατί ένα τζιπάκι με στρατιώτες που πήγαν στο ρείβ χωρίς να έχουν πάρει εντολές, συνάντησαν τον Ρομ και του είπαν να ανέβει στο τζιπ για να τον βγάλουν από εκεί, κι αυτός αρνήθηκε. Δεν ήθελε με τίποτα να φύγει, ήθελε να βοηθήσει. Τους ζήτησε μόνο να του δώσουν ό,τι βρώσιμο και πόσιμο είχαν στα σακίδιά τους. Κι αυτοί είχαν σοκολάτες και τους τις έδωσαν. Και τώρα καταλαβαίνω ότι αυτές τις σοκολάτες έφαγαν τα τρία κορίτσια.

Μου είπαν επίσης ότι πήγαν να καθίσουν όλοι μαζί, κάτω από μια συστάδα δέντρα, μαζί με άλλους πενήντα περίπου ανθρώπους, και ο Ρομ έμεινε μπροστά τους, εμφανής, να τους προστατεύσει. Κάποιος τον πήρε φωτογραφία, έτσι όπως στεκόταν εκεί μπροστά μαζί με έναν άλλο άνδρα, τον Μαρκ, που πήγε να τον ευχαριστήσει. Είναι η τελευταία φωτογραφία που έχω από εκείνον.

Ένα άλλο κορίτσι που ήταν στο Νόβα, η Νάμα, μου είπε ότι μαζί με άλλους τριάντα ανθρώπους, μπήκαν σε μεγάλους κάδους σκουπιδιών ή κρύφτηκαν από πίσω για να γλιτώσουν. Και κάποια στιγμή κάποιος μακελάρης κατάλαβε ότι υπήρχαν εκεί μέσα άνθρωποι και, με οπλοπολυβόλο, τους καθάρισε όλους. Μόνο η Νάμα και δυο φίλες της γλίτωσαν κρυμμένες κάτω από τα πτώματα άλλων, με τραυματισμούς στα πνευμόνια και τα πόδια. «Πήρα τη μάνα μου» μου είπε, «να της πω ότι την αγαπώ κι ότι δε θα τα καταφέρω κι ότι λυπάμαι που δε θα τα καταφέρω.» Και με το που έκλεισε το τηλέφωνο αποδεχόμενη το γεγονός ότι θα πέθαινε, άκουσε μια φωνή: «Είναι κανείς εδώ; Είναι κανείς ζωντανός;». Ήταν ο Ρομ. Την τράβηξε έξω από τον κάδο και την πήγε στη σ’ αυτή τη συστάδα με τα δεντράκια, μαζί με τους άλλους. Ήταν 12 το μεσημέρι. Η Νάμα λέει ότι της υποσχέθηκε πως θα τη συνόδευε ως το νοσοκομείο. Λιποθύμησε, κι όταν επανήλθε στο ασθενοφόρο για το νοσοκομείο Σορόκα, ρώτησε γι’ αυτόν και της είπαν ότι αρνήθηκε να επιστρέψει μαζί τους».

Και όλοι αυτοί οι άνθρωποι ήρθαν να σας μιλήσουν και να σας πουν για το γιο σας;

«Ναι, πάρα πολλοί. Αυτά που σας λέω είναι μόνο μερικά παραδείγματα. Συνάντησαν τον Ρομ για δέκα λεπτά, μια ώρα, σαράντα λεπτά, ο,τιδήποτε. Αλλά τον θυμούνται. Επειδή —και δεν ξέρω γιατί— ο Ρομ τούς μίλησε για τον εαυτό του: «Με λένε Ρομ, ζω στο Πισγκάτ Ζε’εβ» κλπ. Ίσως για να τους κάνει να νιώσουν μια κανονικότητα. Αλλά έτσι τον έμαθαν, έτσι με βρήκαν. Τους έκανε να γελούν, για να τους ηρεμήσει, έτσι μου λένε. Όπως με πήρε τηλέφωνο για να με ηρεμήσει κι εμένα. Κι όχι μόνο αυτό. Ο Ρομ ήταν με έναν άλλον άνδρα της περιφρούρησης, τον Μοσέ, κι από το πουθενά έρχεται κάποιος και τους λέει ότι υπάρχουν δυο κορίτσια που είναι ξαπλωμένες στο χωράφι και πρέπει να πάνε να βοηθήσουν. Ο Ρομ δε δίστασε στιγμή, πήρε άλλους τρεις, μαζί και τον Μοσέ και πήγανε. Και με το που βγήκαν στ’ ανοιχτά άρχισαν να πέφτουν πυροβολισμοί κι οι τέσσερις άρχισαν να τρέχουν προς τα κορίτσια —μου τα έχει πει ο Μοσέ όλα αυτά— και ούτε κι ο ίδιος ξέρει πώς τις βρήκαν, όμως τις βρήκαν, κι ο Ρομ σήκωσε τη μιά κι αυτή ξεψύχησε στην αγκαλιά του, κοιτάζοντάς τον.

Ο Ρομ δεν την άφησε, την πήρε και υποχώρησε και την έκρυψε πίσω από ένα θάμνο. Και μετά επέστρεψε για να σώσει το άλλο κορίτσι. Κανείς δεν πήγε μαζί του. Ο Μοσέ επέζησε και δεν απήχθη —και μου τα είπε όλα αυτά, και πήγαμε και μας έδειξε πού ακριβώς περίμεναν και κρύβονταν— επειδή δεν επέστρεψε μαζί με τον Ρομ για το δεύτερο κορίτσι. Την ιστορία μου την επιβεβαίωσε και ο Σάσα Τρουφάνοφ, όταν επέστρεψε από την αιχμαλωσία στη Γάζα τον Φεβρουάριο του 2025, και μου έφερε για πρώτη φορά από την 7η Οκτωβρίου, νέα του Ρομ. Ο Ρομ είπε στον Σάσα και την ιστορία που διηγήθηκε ο Μοσέ στην Τάμι: για τα δύο κορίτσια στο χωράφι, το πώς δεν κατάλαβαν ούτε οι ίδιοι πώς κατάφεραν να τις εντοπίσουν, το πώς η μιά ξεψύχησε στην αγκαλιά του, το πώς απήχθη προσπαθώντας να σώσει τη δεύτερη».

Ο Σάσα Τρουφάνοφ ήταν κι αυτός αιχμάλωτος της Παλαιστινιακής Τζιχάντ από την 7η Οκτωβρίου 2023. Ο Ρωσο-Ισραηλινός απελευθερώθηκε από τους τζιχαντιστές μετά από πίεση του Ρώσου προέδρου Βλαντιμίρ Πούτιν να συμπεριληφθεί στην πρώτη ομάδα ανταλλαχθέντων της συμφωνίας παύσης πυρός του Ιανουαρίου 2025. Η επίσκεψή του στην Τάμι σήμανε την πρώτη φορά που εκείνη λάμβανε νέα για τον γιο της από τον Οκτώβριο του 2023. Δυο μήνες αργότερα, η Παλαιστινιακή Τζιχάντ τράβηξε βίντεο τον Ρομ να στέλνει μήνυμα στο Ισραήλ και στην οικογένειά του από την αιχμαλωσία και το πόσταρε στο Τέλεγκραμ. Η Τάμι έδωσε την άδεια να δημοσιευθεί το βίντεο τον Απρίλιο του 2025.

Τι άλλο σας είπε ο Σάσα Τρουφάνοφ για τη Γάζα;

«Μου είπε ότι τους κρατούσε η Παλαιστινιακή Τζιχάντ σε απομόνωση, σε ξεχωριστά σπίτια, χωρίς επαφή με τον έξω κόσμο. Μου είπε ότι συναντήθηκαν για τρεις ημέρες, όταν μετέφεραν τον Σάσα στο δωμάτιο που κρατούνταν ο Ρομ, ένα δωμάτιο μ' ένα στρώμα μόνο, χωρίς φως, το μοναδικό παράθυρο κλεισμένο με καδρόνια. Το πρώτο πράγμα που ήθελα να μάθω δεν ήταν αν ήταν τραυματισμένος, αλλά αν είχε ακόμα σώας τας φρένας: αν ήξερε ποιος είναι, από πού είναι. Άνθρωποι που μένουν για πολύ καιρό ολομόναχοι, χωρίς να μιλάνε ή να βλέπουν κανένα, μπορεί να τρελαθούν. Ο Σάσα απάντησε θετικά. Και μου είπε επίσης ότι ο Ρομ είχε έρθει πολύ κοντά στον Θεό, ότι προσευχόταν συχνά. Και κατά κάποιο τρόπο χάρηκα γιατί η πίστη είναι ελπίδα. Είναι αυτό που κρατάει κι εμένα όρθια».

Είδαμε το βίντεο που έστειλε η Παλαιστινιακή Τζιχάντ με τον Ρομ.

«Ναι, μιλάει για 6,5 περίπου λεπτά και λέει «είμαι άρρωστος, είμαι άρρωστος συνέχεια, την επόμενη φορά που θα αρρωστήσω πάλι δε θα με πάνε στο νοσοκομείο, θα με ρίξουν σ' ένα λάκκο στο χώμα και θα με αφήσουν να πεθάνω.» Εγώ αυτό που καταλαβαίνω από αυτό το βίντεο είναι ότι ο γιος μου έχει πάει αρκετές φορές στο νοσοκομείο ήδη – και ανησυχώ, γιατί ο Ρομ έχει άσθμα και ψωρίαση, τα οποία δεν ξέρει πώς να αντιμετωπίσει χωρίς τα φάρμακά του αν του κάνουν τεράστια κρίση, ποτέ δε χρειάστηκε να τα αφήσει ανεξέλεγκτη όταν ήταν σπίτι. Κάποιοι που δεν τον ξέρει μπορεί να μην καταλαβαίνει, αλλά εγώ τον ξέρω, βλέπω ότι πονάει. Βλέπω ότι αγωνιά. Καταλαβαίνω τι λέει πίσω από τις λέξεις του».

Τι εννοείτε; Καταλάβατε αν μερικά από αυτά που του λέει ήταν ίσως υπαγορευμένα από τους απαγωγείς του;

«Σε μερικές του φράσεις άκουγα τους τζιχαντιστές, σε άλλες φράσεις άκουγα τον Ρομ, την αργκό που χρησιμοποιούσε πάντα. Θεωρώ, ας πούμε, ότι οι τζιχαντιστές τού είχαν πει ότι θα απελευθέρωναν τον Ιντάν Αλεξάντερ πριν μαθευτεί ότι θα τον απελευθερώσουν. Και θεωρώ ότι του είχαν κάτι σε στιλ «αυτός θα φύγει γιατί πολεμά γι' αυτόν ο Τραμπ, ενώ εσένα δε σε θέλει κανείς. Το Ισραήλ δε σε θέλει, η οικογένειά σου δε σε θέλει» Αυτό βάζω στοίχημα ότι του είχαν πει στο βίντεο είναι εξοργισμένος: «Ποιος είναι αυτός ο Ιντάν Αλεξάντερ;» φωνάζει στο βίντεο προς την κυβέρνησή μας. **«Γιατί απελευθερώνεται αυτός κι όχι εγώ; Δεν είναι πιο σημαντικός από μένα, ίσοι είμαστε. Την ίδια αξία έχουμε. Πού είσαι Τραμπ, που είπες ότι θα μας βγάλεις όλους από εδώ μέσα; Πού είσαι Μπίμπι Νετανιάχου, τι κάνεις για να γυρίσουμε πίσω;»** Αυτά λέει το παιδί μου».

Τι σας είπε η κυβέρνηση μετά από αυτό το βίντεο;

«Τίποτα. Τίποτα! Δε δέχσαν καν να σηκώσουν το τηλέφωνο και να με καλέσουν. Έμαθα για το βίντεο μέσα από κανάλια του Telegram, και δε με πήραν ούτε αφότου είχαμε δημοσιεύσει το βίντεο ως οικογένεια στα επίσημα κανάλια».

Και η Κυβέρνηση της Γερμανίας;

«Μου λένε αυτά που μου λέει και το Ισραήλ: κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας. Αλλά δεν τους βλέπω να κάθονται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Μόνο οι Αμερικανοί είναι εκεί. Η απάντηση της γερμανικής κυβέρνησης, και της προηγούμενης και της τωρινής, είναι: «κάνουμε ό,τι μπορούμε, δεν μπορούμε να μπλεχτούμε άλλο γιατί δε θα ήταν δίκαιο προς τους άλλους ομήρους.» Όμως εγώ βλέπω ότι οι ΗΠΑ κατάφεραν να απελευθερωθεί ο Ιντάν Αλεξάντερ. Και η Ρωσία κατάφερε να απελευθερωθεί ο Σάσα Τρουφάνοφ».

Με συγχωρείτε που θα επιμείνω, αλλά εδώ έχουμε δύο αδιάσειστα στοιχεία ότι κάποιος δεν κάνει καλά τη δουλειά του: πρώτον, κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ Νόβα, που ο στρατός δεν εμφανίστηκε, όταν θα έπρεπε να έχει εμφανιστεί. Και δεύτερον, το γεγονός ότι η κυβέρνηση δεν ενδιαφέρθηκε να σας πάρει ούτε ένα τηλέφωνο ούτε όταν μαθεύτηκε ότι κυκλοφορεί βίντεο του γιου σας από τη Γάζα, ούτε αφού το δώσατε να δημοσιευτεί. Αλλά όταν σας ρώτησα γιατί δεν κάνουν κάτι άλλο για να φέρουν πίσω τους ομήρους, μου είπατε ότι η κυβέρνηση του Ισραήλ κάνει ό,τι μπορεί.

«Είμαι απογοητευμένη από την κυβέρνηση, είμαι. Αν μου λέγατε παλιότερα να φέρουμε πίσω τους ομήρους και να βγούμε από τη Γάζα, θα σας έλεγα όχι, πίστευα ότι πρέπει πρώτα να σκοτώσουμε τους επικεφαλής της Χαμάς και όλων αυτών για να μην μπορέσουν να μας επιτεθούν ξανά. Αλλά τώρα, ένα χρόνο και οκτώ μήνες αργότερα, τώρα που έχουμε σκοτώσει την ηγεσία τους, τώρα που η ίδια μας η κυβέρνηση λέει ότι έχει εξαλειφθεί το 80% των μαχητών της Χαμάς κι ότι δεν έχουν πια όπλα να μας επιτεθούν, γιατί δε φεύγουμε από τη Γάζα; Γιατί;

Ρώτησα εγώ η ίδια, τετ α τετ, τον Μπίμπι Νετανιάχου το Πέσαχ που μας πέρασε. Και ξέρετε τι μου είπε; Δε θα φύγουμε. «Γιατί αν φύγουμε χωρίς να έχει παραδοθεί η Χαμάς, θα ανασυνταχθούν. Κι η Χαμάς δε θέλει να παραδοθεί.» Τον ρώτησα γιατί δε νοιάζεται για τους 24 ζωντανούς (τότε ακόμα) ομήρους, για τους στρατιώτες που τραυματίζονται σωματικά και ψυχικά ή σκοτώνονται. Όλη η χώρα αιμορραγεί, του είπα. Του είπα ότι στέλνει στον πόλεμο 18χρονα, 19χρονα παιδιά που μόλις έχουν βγει από τη στρατιωτική εκπαίδευση και δεν ξέρουν καλά-καλά να χρησιμοποιούν όπλα. Γιατί δε συμφωνεί σε κατάπαυση πυρός, να πάρουμε πίσω όλους τους ομήρους, να βγουν οι στρατιώτες από εκεί μέσα, να ξαναχτίσουμε της ζωές μας και την κοινωνία μας, όλοι μαζί; Στον Λίβανο γιατί έκανε συμφωνία; Δεν εξόντωσε τελείως τη Χεζμπολάχ, αλλά συμφωνία έκανε. «Όχι» επέμενε. «Πρέπει να παραδοθούν. Μόνο έτσι.» Τι εγωισμός...

Και του το είπα: δεν πληρώνετε εσείς το τίμημα, κύριε Πρωθυπουργέ. Αν ήταν ο δικός σας γιος όμηρος, δε θα κάνατε αυτά που κάνετε, θα νιώθατε τον πόνο σε όλο σας το σώμα, δε θα σκεφτόσασταν με το κεφάλι σας και με το Εγώ σας, θα σκεφτόσασταν με την καρδιά σας. Του ζήτησα να σκεφτεί με την καρδιά του. Μου είπε ότι δε γίνεται οι στρατιώτες να πολεμούν για το τίποτα, πρέπει να πολεμήσουν για τη νίκη. Μα είναι νίκη να τους φέρετε πίσω! του είπα. Έχω πάει στους στρατιώτες, τους έχω μιλήσει πριν φύγουν για τη Γάζα. Και μου λένε, με δάκρυα στα μάτια, «θέλουμε να φέρουμε πίσω τους ομήρους». Αυτό θέλουν».

Το σχέδιο Γουίτκοφ

Μερικές ημέρες πριν τη συνέντευξή μας στις 2 Ιουνίου, η ισραηλινή κυβέρνηση κάλεσε 50 χιλιάδες επιπλέον εφέδρους στο στρατό, ανεβάζοντας το συνολικό τους αριθμό στους 450 χιλιάδες. Η Τάμι Μπρασλάβσκι επαναλαμβάνει την πεποίθησή της ότι ο Νετανιάχου απλώς δε θέλει να τελειώσει τον πόλεμο. Τη ρωτώ για το σχέδιο Γουίτκοφ, που προβλέπει 60ήμερη κατάπαυση πυρός, επιστροφή 10 εν ζωή (και 18 νεκρών) ομήρων την πρώτη και την 11η μέρα και άμεση εισροή ανθρωπιστικής βοήθειας στη Γάζα, μέσω του ΟΗΕ και του Ερυθρού Σταυρού. Η ισραηλινή κυβέρνηση δέχθηκε, η Χαμάς την απέρριψε καταρχάς, αποζητώντας αντ' αυτού μόνιμη κατάπαυση πυρός και αποχώρηση των ισραηλινών στρατευμάτων από τη Γάζα. Ποια η γνώμη της;

Είναι ένα κακό σχέδιο, λέει.

Γιατί;

«Γιατί είναι ένα σχέδιο που κάνει επιλογή ανάμεσα στους εναπομείναντες ζωντανούς ομήρους: ποιος θα απελευθερωθεί και ποιος όχι. Λες και παίζουμε ρωσική ρουλέτα. Μου θυμίζει τη selekzia των Ναζί στα στρατόπεδα: ποιος μπορεί να εργαστεί; Δεξιά, για δουλειά. Ποιος δεν μπορεί; Αριστερά, στους θαλάμους αερίων. Μια τυχαία, μοιραία διαδικασία. Ποιος αποφασίζει ποιος απελευθερώνεται; Ποιος αποφασίζει ποιος μένει πίσω; Δυο μήνες είχαμε κατάπαυση πυρός, όσοι βγήκαν, βγήκαν. Μετά έπαψαν να μιλάνε για τους ομήρους. Σα να μας έλεγαν: «μετά τους δυο μήνες ίσως αποφασίσουμε συνέχιση της κατάπαυσης, ίσως ξαναρχίσουμε τον πόλεμο.» Έτσι, χαλαρά. 20 άνθρωποι έχουν μείνει όλοι κι όλοι ζωντανοί εκεί μέσα! Σε άσχημη κατάσταση, σωματικά και ψυχικά, το είδαμε από αυτούς που γύρισαν. Δεν μπορούσαν να σταθούν όρθιοι. Τον είδα τον γιο μου στο βίντεο: δεν ήταν αυτός ο γιος μου. Ο γιος μου είναι ένα λεπτό παιδί· στο βίντεο είναι φουσκωμένος, παραμορφωμένος, το πρόσωπό του φαρδύ σαν το φεγγάρι. Μπορεί να του δίνουν κορτιζόνη, ξέρω εγώ; Είπα στον Μπίμπι Νετανιάχου: ή θα κάνετε συμφωνία για όλους τους εν ζωή ομήρους ή δε θα κάνετε συμφωνία, αν δεν αφεθούν ελεύθεροι όλοι οι ζωντανοί».

Μα μπορεί ο Ρομ να είναι ένας από αυτούς τους λίγους που θα απελευθερωθούν.

«Ακόμα κι έτσι. Δεν είναι σωστό. Δεν είναι ηθικό. Γιατί να απελευθερωθεί ο ένας και όχι ο άλλος; Όλοι τους σαν παιδιά μου είναι. Ξέρετε, στο τέλος του βίντεο, ο Ρομ μιλάει για τα παιδιά της Γάζας. Παιδιά οκτώ, εννιά χρονών λέει. Ένα μωρό μιας μέρας μόνο, νεκρό, το τύλιξαν σε πλαστικό και το πέταξαν. Τα παιδιά πεινάνε, λέει, υποφέρουν. Παρακαλεί τον πρωθυπουργό μας να τελειώνει με τον πόλεμο. «Χωρίς συμφωνία δε βγαίνω ζωντανός από εδώ μέσα» λέει. Μπορεί λοιπόν να του είπαν να τα πει αυτά για τα παιδιά της Γάζας, αλλά εγώ που τον ξέρω και τον άκουσα, κατάλαβα ότι τα εννοούσε πραγματικά. Ο Ρομ βλέπει το μέσα των ανθρώπων, όχι τη θρησκεία τους, ούτε την πολιτική τους. Πιστεύω λοιπόν ότι τον άφησαν να δει την καταστροφή και τον θάνατο στη Γάζα. Μαζί με όλα αυτά που είχε δει στο φεστιβάλ: τους φόνους, τους βιασμούς, τους ανθρώπους να καίγονται ζωντανοί.

Αλλά ξέρω μέσα μου επίσης ότι ξέρει κι ο ίδιος ότι υπεύθυνοι για όλο αυτό είναι οι Χαμάς και οι συνεργάτες τους. Τι περιμένεις δηλαδή να κάνει το Ισραήλ αν στέλνεις ρουκέτες από σχολεία και νοσοκομεία; Φωνάζουν «Λευτεριά στην Παλαιστίνη» — και θα έπρεπε να φωνάζουν «Λευτεριά στην Παλαιστίνη από την Χαμάς». Οι όμηροι είναι αθώοι άνθρωποι, δεν πείραξαν κανένα. Και κοιτάξε τι τους κάνουν αυτά τα πλάσματα με τις μάσκες στο πρόσωπο, η Χαμάς, που είναι σαν τον ISIS. Δεν ξέρω πια τι να πω γι' αυτούς τους ανθρώπους.. Είναι λες και τους έστειλε ο Θεός σ' αυτόν τον κόσμο για να γίνουν διάβολοι. Πώς να διαπραγματευτείς με ανθρώπους που λένε ότι θέλουν να σκοτώσουν όλους όσους είναι σαν κι εσένα; «Δε θέλουμε μόνο τη γη σας» μας λένε, «θέλουμε να δολοφονήσουμε όλους τους Εβραίους.» Και μετά τους Εβραίους, θα δολοφονήσουν τους Χριστιανούς. Δεν είναι τρελοί, πρέπει να το καταλάβετε. Είναι ο διάβολος μεταμφιεσμένος».

Η ένταξη με την οποία μού μεταφέρει αυτά τα λόγια είναι φοβερά εμφανής. Ξεκινούμε μία συζήτηση κατά την οποία μου λέει ότι στην κωμόπολη όπου ζει, το Πισγκάτ Ζε-έβ, στην Ανατολική Ιερουσαλήμ, που ιδρύθηκε μετά την κατάληψη της περιοχής από τον Ισραηλινό στρατό το 1967, η ίδια δεν αισθάνεται καθόλου ασφαλής. Η δική της εμπειρία, λέει, είναι μια συνεχής επίθεση προς τους κατοίκους και τους στρατιώτες με πέτρες και κοκτέιλ μολότοφ. Όταν της αντιπαραβάλω ότι οι υποστηρικτές του Μπεν Γκβερ κυκλοφορούν στην Ιερουσαλήμ τραμπουκίζοντας και φωνάζοντας «Θάνατος στους Άραβες» κι οι υποστηρικτές του πετούν, αντιστοίχως, πέτρες στους Παλαιστινίους της Δυτικής Όχθης μου λέει ότι ο Μπεν Γκβερ δε θέλει να σκοτώσει τους Άραβες.

Και τι θέλει;

«Θέλει να διώξει όλους όσους θέλουν να σκοτώσουν εμάς: αν θες να με σκοτώσεις, να φύγεις από τη χώρα μου, λέει. Η διαφορά είναι ότι οι Χαμασίτες είναι περήφανοι γι' αυτό που έκαναν τα παιδιά τους την 7η Οκτωβρίου. Μαθαίνουν στα παιδιά τους ότι το να σκοτώνεις Εβραίο είναι ιερό πράγμα, σπουδαίο. Γίνεσαι ήρωας. Κι αν πεθάνεις και γίνεις «μάρτυράς», ακόμα περισσότερο: πας στον παράδεισο. Αυτό το πράγμα είναι άρρωστο. Ακόμα και το βραβείο των νεκρών μαρτύρων —οι παρθένες και τα πιλάφια— είναι άρρωστο. Οι άλλοι ήρθαν από τη Γάζα και πήγαν και επιτέθηκαν στους ακτιβιστές της ειρήνης στα κιμπουτσίμ, στους ανθρώπους που τους πήγαιναν στα νοσοκομεία στο Ισραήλ».

Είναι πραγματικά φορτισμένη τώρα.

«Ο Σινουάρ! Ο Σινουάρ ήταν σε νοσοκομείο στο Ισραήλ και τον σώσαμε από τον καρκίνο — για τι; Για να γυρίσει πίσω και να σχεδιάσει την 7η Οκτωβρίου».

Σταματάει απότομα. Προσπαθεί να ηρεμήσει.

«Θέλω να μιλήσω για τον Ρομ, γι' αυτόν θέλω να μιλάω μόνο. Είμαι εδώ ως μητέρα. Και σας μιλώ ως μητέρα. Θέλω να μιλήσω στις μητέρες που θα διαβάσουν αυτό το άρθρο: Δεν έχει σημασία αν είσαι Εβραία, Μουσουλμάνη, Χριστιανή, από την Ταϊλάνδη — δεν έχει σημασία: αν είσαι μητέρα, σου μιλάω από την καρδιά μου στη δική σου καρδιά: μην φαντάζεσαι τον Ρομ, έναν Εβραίο, 21 ετών πια. Φαντάσου τα πεντάχρονα, τα δίχρονα παιδιά σου — γιατί ο Ρομ χρειάζεται τη μητέρα του ακριβώς όπως αυτά τα πεντάχρονα και τα δίχρονα, να τον κρατήσει από το χέρι και να του πει «όλα θα πάνε καλά» και «είμαι εδώ, μαζί σου, για σένα, θα γλιτώσεις θα δεις». Θέλω οι μητέρες να φανταστούν τους γιους τους σε μικρά παιδιά γιατί οι όμηροι

είναι μικρά παιδιά: τους είδατε πώς κλαίνει σα μικρά παιδιά, πώς τρέμουν σα μικρά παιδιά. Είναι ακόμα εκεί, χωρίς τρεχούμενο νερό, χωρίς φως, χωρίς καθαρά ρούχα, χωρίς αέρα, στο σκοτάδι. Είναι άνθρωποι που δεν έκαναν τίποτα κακό, δεν έφταιξαν σε τίποτα. Θα μπορούσαν να είναι οποιοσδήποτε. Έχει σημασία για εμένα να πω την ιστορία του Ρομ στον κόσμο, να δω ότι δεν τον ξεχνούν, γιατί αυτή δεν είναι μόνο μια οικογενειακή τραγωδία, είναι μια τραγωδία για όλο τον λαό του Ισραήλ, είναι μια τραγωδία για όλον τον πλανήτη.»

Άλλα παιδιά έχετε;

«Έχω έναν μεγαλύτερο γιο, 25 ετών, κι έναν μικρότερο που μόλις έκανε το Μπαρ Μιτσβά του. Έχει έρθει στην Αθήνα μαζί μου και δε θέλει να πάει πουθενά, ούτε να κάνει μπάνιο στη θάλασσα, ούτε τίποτα. Μένει στο ξενοδοχείο. Δεν έχει όρεξη για τίποτα. Μας είναι πάρα πολύ δύσκολο, ξέρετε. Πρέπει συνεχώς να βρίσκουμε ιδέες για το τι άλλο μπορούμε κάνουμε, με ποιον μπορούμε να μιλήσουμε. Κάνουμε ό,τι καλύτερο μπορούμε αλλά και πάλι ο Ρομ είναι εκεί. Ο Σάσα μού είπε ότι ο Ρομ στεναχωριόταν που το κορίτσι που πήρε στην αγκαλιά του δεν τα κατάφερε, που άφησε την τελευταία της πνοή μαζί του. Αλλά εγώ είμαι χαρούμενη που το τελευταίο πράγμα που είδε το κορίτσι αυτό ήταν ο γιος μου, να την καθησυχάζει, να την κάνει να νιώθει ασφαλή, να την κάνει να νιώθει ότι είναι σημαντική, ότι κάποιος την φροντίζει και νοιάζεται για εκείνη. Δεν την άφησε στο χωράφι να πεθάνει σαν το σκυλί.

Την επόμενη μέρα, πήρε ο αδερφός μου τον Μοσέ για να πάνε με την αστυνομία να κάνουν αναπαράσταση του τι έγινε. Κι ο Μοσέ τον πήγε εκεί που κρυβόντουσαν τα κορίτσια στο χωράφι και μετά τους πήγε εκεί που ο Ρομ έκρυψε το πτώμα της, και το πτώμα ήταν εκεί. Και το κορίτσι «γύρισε» σπίτι του, ασφαλές, χωρίς να την κακοποιήσουν, χωρίς να τη βιάσουν, χωρίς να βιαιοπραγήσουν στο σώμα της, χωρίς να την απαγάγουν. Ο Ρομ ρίσκαρε τη ζωή του για να διαφυλάξει το νεκρό σώμα του κοριτσιού. Για να μη βεβηλωθεί. Πηγαίνω κάθε μέρα στο δωμάτιό του και του μιλάω, του λέω να παραμείνει δυνατός, του λέω ότι θα τα καταφέρει. Όπως βοήθησε να τα καταφέρουν τόσοι άλλοι».

ΠΗΓΗ: [Athens Voice, 26.06.2025](#)